Poštnina plačana v gotovini

Mariborski Večernik »JUTRA«

Cena 1 Din

Leto V. (XII.), štev. 278 Maribor, pondeljek 7. decembra 1931

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno prejeman v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelek „Jutra" v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Na novo delo

Danes se je sestala v Beogradu novo izvoljena Narodna skupščina.

Ni dvoma, da pomenja današnji dan važen dogodek v politični zgodovini Jugoslavije, da se z datumom 8. decembra 1931 pričenja nova doba v državnem življenju jugoslovanskega naroda.

Nova doba — velika beseda je to! Toda, ali ni bila želja in volja vseh patriotov, ki so 8. novembra šli na volišče, da naj začne novo, boljše in plodovitejše delo v dobrobit domovine, in ali ni enako trdna in odločna volja izvoljenih narodnih zastopnikov, ki so se zbrali danes na to delo?

Kjer je volja, tam je siguren tudi uspeh!

Res, v težkih časih se sestaja novoizvoljena Narodna skupščina in težke so naloge, ki jo čakajo, toda tudi težko delo postaja lahko, kadar ga vodi ljubezen. In da bo delo novoizvoljenih narodnih zastopnikov prežeto ljubezni do naroda in države, o tem smo prepričani.

To zaupanje naroda jih je poslalo v kraljevsko prestolnico. Zaupanje, da bodo imeli pred očmi samo interese ljudstva, ki živi danes v tako težkih prilikah in pričakuje odpomoči.

Ne pričakuje je naenkrat, v vsem in slehernem. Saj vsakdo ve in razume, da se grehi in zle posledice slabega gospodarjenja, bolje povedano: zapravljanja v prejšnjih letih, ne dajo kar čez noč popraviti in da je tudi pritisk svetovne gospodarske krize, ki danes ne prizanaša nobeni državi, treba zdržati s potrpljenjem in z žrtvami.

Nič nemogočega ne pričakuje ljudstvo od novega perlamenta. Toda eno je gotovo: da bodo njegovi člani s pridnim, složnim in smotrenim delom lahko olajšali marsikatero breme in odpravili marsikako nevoljo. In za vsako tudi malo pomoč v stiski, bo ljudstvo hvaležno.

Trdno zaupamo, da bo vzajemno delo vlade in parlamenta obrodilo bogate sadove, zlasti ako se bo gibalo na zdravi ekonomski podlagi, na podlagi vsestranskega varčevanja, kar smo v prejšnjih parlamentnih dobah tako zelo pogrešali. In kar je upropaščalo državo in narod tiralo v uboštvo.

Kakor rečeno: Čudežev od novih poslancev, ki so se danes zbrali k delu, ne pričakuje noben volilec, pričakuje pa, da bodo vestno vršili poverjeni jim mandat in se zavedali svoje odgovornosti pred narodom. In še eno bi jim položili na srce: Da vedno in v vsem čuvajo najvišja ideala demokracije — svobodnost in pravičnost!

V tem upanju in zaupanju pozdravljamo novo Narodno skupščino Jugoslavije!

DR. PFRIMER ZAPRT.

GRADEC, 7. decembra. Danes se je pripeljal z avtom semkaj dr. Pfrimer in se je stavil na razpolago deželnemu sodišču. Pridržan je bil v zaporu.

Slovesna otvoritev naše nove narodne skupščine

PATRIOTIČEN GOVOR STAROSTNEGA PREDSEDNIKA VEKOSLAVA SPINČIĆA. — VOLITEV TAJNIKOV. — PRIHODNJA SEJA JUTRI. — POMOČ PASIVNIM KRAJEM.

BEOGRAD, 7. decembra. Danes ob 9. uri dopoldne je bila v Maneži slovesna otvoritev prve jugoslovenske narodne skupščine po 6. januarju leta 1929. Poslanci so se pričeli zbirati že kmalu po 8. uri, razmeroma majhna galerija je bila natlačeno polna in v novinarski loži je bilo preko 60 novinarjev. Ob 9.15 se je prvič oglasil zvonec in kmalu nato so stopili v dvorano ministri z ministrskim predsednikom Petrom Živkovićem na čelu. Poslanci so se dvignili in priredili vladi navdušene ovacije. Poslanec Dragiša Selnić je predlagal, da se začasno izvoli za predsednika najstarejši član Vekoslav Spinčić (klici: živio Spinčić, živela Istra!), kar se je zgodilo soglasno in z velikim navdušenjem. Starostni predsednik Spinčić se je zahvalil za počastitev in spregovoril nekaj globoko občutenih patriotičnih besed, naglašujoč svoje veselje, da se je končno izpolnil sen narodnih mučenikov. Jugoslovenska plemena so bila dolga stoletja razdvojena in vsako je moralo na svoji fronti braniti svojo individualnost. Po osvobojenju bi se bile morale vse te moči združiti v enem samem delu, toda plemenske politične strasti so bile močnejše in bi bile v zmedi sovraštva kmalu uničile in zapravile vse dosežene uspehe. K sreči je vstal še v zadnjem trenutku največji sin države, Nj. Vel. kralj (navdušene ovacije), ki je z akti od 6. januarja 1929., 3. oktobra 1929. in 3. septembra 1930 dal državni politiki docela nov pravec. Govornik je zaključil svoja izvajanja s toplim apelom na poslance, naj to delo za boljšo bodočnost naroda nadaljujejo po vseh svojih močeh. Ob koncu je dejal: »V božjem imenu proglašam narodno skupščino za otvorjeno!« (Dolgotrajne ovacije.) Nato so bili v smislu poslovnika izvoljeni štirje skupščinski tajniki, in sicer poslanci Dragutin Stanojević, dr. Gjuro Leužić, Ljubiša Trifunović in Mirko Došen. Starostni predsednik je pozval poslance, naj predložijo svoja poblastila. Prvi je to storil ministrski predsednik Peter Živković, za njim ministri in naposled poslanci. Ob 9.45 je bila ta prva seja skupščine zaključena. Prva prihodnja seja bo jutri ob 10. uri dopoldne z dnevnim redom: volitev verifikacijskega odseka.

BEOGRAD, 7. decembra. Po prvi seji narodne skupščine so se sestali narodni poslanci k posvetovanju o odpomoči pasivnim krajem. Dravsko banovino je pri tem zborovanju zastopal inž. Pahernik.

VELIKONEMCI PROTI PODONAVSKI KONFEDERACIJI IN HABSBURŽANOM.

DUNAJ, 7. dec. Včeraj je bilo tu glavno letno zborovanje Velikonemške stranke, na katerem je prvi poročal poslanec dr. Straffner, ki je naglasil, da je Velikonemška stranka vstopila v vlado samo zato, da preprečijo črnordečo koalicijo in podonavsko konfederacijo, odnosno povratek Habsburžanov. Nadalje je povedal, da je avstrijsko-nemška unija propadla samo zaradi tega, ker je bila po indiskreciji nekaterih fukcijonarjev prehitro izdana javnosti. Več govornikov je zahtevalo, da se stranka tesno nasloni na Hugenbergovo Nemško nacionalno stranko. Ob koncu je bila sprejeta resolucija, v kateri se najodločneje odklanja desničarska diktatura, novi zakon o kreditnih zavodih, vmešavanje tujega kapitala itd.

HITLERJEVA POSLANCA ODPOTOVALA V ITALIJO.

RIM, 7. decembra. Fašistični tisk zasleduje z veliko pažnjo pokret Hitlerjevih narodnih socijalistov in podčrtava Hitlerjevo izjavo, da imajo narodni socijaliste preko 15 milijonov pristašev in da bodo kaj lahko dobili vlado v svoje roke. Obenem naglaša, da se širijo v Nemčiji govorice, da Nemčija ne bo več plačevala reparacij, čim pride na vlado Hitler.

RIM, 7. decemb. »Giornale d Italia« poroča, da sta odpotovala dva Hitlerjeva poslanca iz Hamburga v Italijo in sicer poslanec Wieland, ki bo imel konferenco v Firenci in poslanec Strieder, ki bo o napredku in moči narodnega socijalizma govoril v Rimu. »Piccolo della Sera« prinaša vesti, ki tudi v Parizu pripisujejo Hitlerjevemu pokretu veliko važnost.

Rim je sodil . . .

RIM, 7. decembra. Izredni tribunal za zaščito države je obsodil po dveurnem posvetovanju dijaka Zorka Jelinčica na 20 let, dr. Avgusta Sviligoja in učitelja Antona Rutarja na 10 let, Ivana Lenardiča na 6 let, nadalje Hilarija Franceschina, Jerneja Lužnika, Matija Ivana Mihaliča, Vinka Čadjo, Vekoslava Mihaliča, Matija Jurja Mihaliča, Dragutina Lundo, Viktorja Petaroša, Antona Zabca in A. Škerleta na pet let težke ječe, Srečka Logarja na 4 leta in Angela Čadja na 2 in pol let zapora. Ostalih dvanajst obtožencev je bilo oproščenih.

GANDHI OBIŠČE PAPEŽA.

RIM, 7. decembra. Na svojem povratku v Indijo se bo Gandhi zadržal teden dni v Rimu, kjer namerava obiskati papeža. Tako vsaj se govori v vatikanskih krogih. Ta sestanek med papežem in Gandhijem bo imel zgodovinski pomen. Sv. oče se bo pri Gandhiju zavzel za interese, ki jih ima katoliška cerkev v Indiji.

Zagrebški stanovanjski najemniki zahtevajo znižanje najemnin.

Včeraj je bilo v Zagrebu veliko zborovanje stanovanjskih najemnikov. Glavna točka dnevnega reda je bilo važno vprašanje, kako in v koliki meri naj se znižajo dosedanje najemnine za stanovanja. Soglasno je bila sprejeta resolucija, da se izvoli posebna komisija in odbor in da se naprosi kraljevsko vlado, da regulira cene najemnin in lokalom, ki se naj znižajo za polovico. Prihodnje dni bo tudi velika skupščina vseh ženskih društev v isti namen.

Spominjajte se CMD

Prva razstava kluba „Brazda"

Včeraj je bila ob 11. uri dopoldne v mali dvorani pivovarne Union slovesno otvorjena prva razstava novega Umetniškega kluba »Brazda«. K otvoritvi so se zbrali izredno številni povabljeni gostje, posebno zastopniki oblasti, ravnatelji srednjih šol itd., katere je v imenu kluba pozdravil predsednik novinar g. Radivoj Rehar. V kratkem nagovoru je orisal pomen razstave, ki je po večletnem presledku zopet zbrala k skupnemu delu vse mariborske in okoliške likovne umetnike in postala obenem vez naše umetnosti z javnostjo. Nato je naprosil podžupana g. Rudolfa Golouha, zastopnika odsotnega pokrovitelja, župana g. dr. Franja Lipolda, da razstavo otvori.

G. podžupan je uvodoma pozdravil razveseljivo dejstvo, da se je Maribor znova pričel udejstvovati tudi v likovni umetnosti, zbral vse svoje tvorce in oblikovalce v skupnem klubu, ki je sedaj pokazal, kaj zmore. Mestna občina se bo pomembnosti tega dela vedno v polni meri zavedala in ga bo po svojih močeh podprla tudi moralno in materijalno. Po otvoritvi je pozval goste in ostalo občinstvo, naj si ogleda razstavljena dela.

Razstava je okusno urejena in vsebuje umotvore sedmih slikarjev ter enega kiparja. Viktor Cotič je razstavil 8 del, 5 oljnih slik in 3 akvarele. Razen ene so vse slike pokrajine. Anton Gvajc je zastopan s 17 oljnimi slikami, pokrajinami in tihožitji. Karol Jirak iz Ptuja je poslal 3 večja olja: »Slepca«, »Ribiče« in »Pred nevihto«. Ivan Kos ima 3 oljne slike 8 akvarelov in 3 risbe. Janez Mežan je prispeval 10 del, 7 akvarelov, 2 oljni sliki in 1 risbo (portret). Kipar Franc Ravnikar je razstavil osnutek za spomenik kralja Petra Osvoboditelja v Dolnji Lendavi. Albert Sirk od Sv. Lenarta v Slov. goricah je razstavil 14 del, 12 olj in 2 akvarela; po večini so motivi iz Južne Srbije. Ante Trstenjak je pa razstavil 1 oljnato sliko (portret) in 4 akvarele.

Obisk je bil prvi dan zelo dober. Maribor je pokazal, da se zanima za razvoj naše likovne umetnosti, zato upamo, da bo število obiskovalcev razstave še vsak dan naraščalo. Nekaj slik je bilo tudi že prodanih. Razstava bo odprta vsak dan od 9. do 12. ter od 13. do 16. ure do vključno nedelje, dne 19. t. m.

Občni zbor Zvezne strelske družine v Štorah pri Celju.

Včeraj se je vršil ob zelo lepi udeležbi občni zbor Zvezne streljačke družine v gostilniških prostorih g. Francelna v Štorah. Na dnevnem redu je bilo poročilo predsednika, tajnika, blagajnika ter volitev predsednika in novega odbora. Kot zadnja točka so bile slučajnosti. Za predsednika je bil izvoljen zopet prejšnji predsednik brat Jernej Paulič, uradnik železarne v Štorah, in stari odbor. Po poročilih, ki so jih podali funkcionarji, se je izkazalo, da spada štorska strelska družina med najagilnejše družine. Ob zaključku se je oblastni delegat g. Slavko Reja v lepih besedah zahvalil za agilno in vsestransko marljivo delovanje družine ter o doseženih uspehih v minulem letu. Vzpodbujal je v svojem govoru mlade in stare strelce k nadaljnemu delu na tem polju. Predsednik brat Paulič se je v toplih besedah zahvalil oblastnemu delegatu za materjelno in moralno podporo, ki jo je v obilni in pomembni meri nudil oblastni odbor. Štorski strelski družini želimo tudi v bodoče obilo uspehov!

Zaprisega novoimenovanega mestnega občinskega sveta

ŽUPANA JE ZAPRISEGEL ODPOSLANEC BANA. — KONSTITUIRANJE POSAMEZNIH ODSEKOV.

V soboto se je sestal v mestni posvetovalnici mariborski občinski svet k izredni seji, na kateri se je izvršila svečana zaprisega novoimenovanega župana, podžupana in mestnih ter občinskih svetnikov.

Novega župana dr. Franja Lipolda je zaprisegel odposlanec gospoda bana, banski svetnik in zastopnik okrožnega inspektorata dr. Poljanec. Župan je nato zaprisegel podžupana Rudolfa Golouha ter novoimenovane mestne in občinske svetovalce.

Pe izvršeni zaprisegi je banov zastopnik dr. Poljanec v svojem pozdravnem nagovoru izrekel tele iskrene besede: »Danes ste sprejeli ključe lepega mesta Maribora. Želim vam pri delu za dobrobit mesta vso srečo. Čuvajte lepi Maribor vsega zla, ki bi ga moglo zadeti. Naj bo vaš trud vselej in povsod kronan s priznanjem vsega mestnega prebivalstva. Z današnjim dnem ste prevzeli veliko, vsestransko odgovornost, ki vas čaka kot skrbne mestne očete.«

Za prisrčen nagovor se je odposlancu gospoda bana zahvalil župan dr. Lipold s prošnjo, naj izroči gospodu banu zahvalo in vso udanost ter zagotovilo, da bo novoimenovani občinski svet vedno delal v intencijah banske uprave, svest si ne samo dane prisege temveč tudi dolžnosti in odgovornosti, ki jo je prevzel z današnjim dnem.

Po kratkem odmoru je sledila druga izredna seja, na kateri so se izvršile dopolnilne volitve v posamezne odseke občinske uprave. V upravni odbor sta bila izvoljena nova člana dr. Kieser in Saboty. V prvi odsek sta izvoljena dr. Miloš Vauhnik in dr. Vinko Rapotec; kot namestniki pa dr. Müller, Peric, Pugel, prof. Favai, Pagon in Hohnjec. V drugi odsek pridejo kot novi člani podžupan Golouh, dr. Rapotec, dr. Kieser, Roglič in Šprah, kot namestniki Ozvatič, Vlahovič in Pagon. V tretji odsek sta izvoljena kot nova člana dr. Vauhnik in inž. Jelenec, kot namestnika po Klančnik in Oset. Četrti odsek bo odslej štel 15 članov; kot novi člani so bili izvoljeni Pogačnik, inž. Dračar, Peric, Lenard. Tavčar, Oset, dr. Müller in Prelog, kot namestniki dr. Vauhnik, dr. Rapotec, inž. Jelenec in Pugel. V peti odsek prideta kot nova člana Kravos in Roglič, namestnika pa Peric in Lenard.

V disciplinarni odsek je bil izvoljen za predsednika dr. Müller, za njegovega namestnika pa dr. Rapotec. Za namestnika v disciplinskem odseku je izvoljen tudi dr. Vauhnik. V šolski odbor prideta dr. Kieser in dr. Rapotec. V ubožni svet Pugel in Saboty. V mladinski svea Peric in Ozvatič. V gledališki odsek dr. Vauhnik in Saboty. Pododsek za mestno električno podjetje se je povečal in bo štel odslej 6 članov. Kot člani so bili izvoljeni v odsek še dr. Vauhnik, Pugel in Oset. V pododsek za plinarno in avtobusno podjetje pridejo Pugel, Tavčar in Saboty. V tržni odsek so bili izvoljeni podžupan Golouh, dr. Müller in Oset. V kopališki odbor prideta podžupan Golouh in Roglič. V pokopališki odsek je bil izvoljen Oset. Kuratorij »Vesne« se poveč, in sta bila izvoljena kot člana še dr. Strmšek in Pogačnik. V odbor Studijske knjižnice prideta dr. Rapotec in Saboty.

Po izvršenih volitvah je župan zaključil sejo, nakar je sledila tajna seja, na kateri so se konstituirali posamezni odseki. Za predsednike so izvoljeni v prvem odseku dr. Strmšek, podpredsednik dr. Vauhnik, v drugem podžupan Golouh, podpreds. dr. Strmšek, v tretjem Tumpej, podpreds. ing. Jelenec, v četrtem Saboty, podpreds. Peric.

Mariborski in dnevni drobiž

Radi jutrišnjega praznika izide prihodnja številka »Mariborskega Večernika« v sredo.

Opozorilo društvom.

V zadnjem času se društvene vesti v našem listu tako množe, da to povzroča nevoljo med našimi naročniki in rednimi čitatelji »Večernika«. Vsa društva prosimo, naj bodo društvena poročila pisana stvarno in tako sestavljena, da dobe širši splošnejši značaj, ne pa samo ozko krajevnega. Kratke naj bodo objave za prireditve. Vzlic temu, da visoko cenimo kulturno delo v društvih, moramo vendar strogo ločiti kulturnost od običajnih zabavnih in plesnih prireditev. **Opozarjamo vsa društva, da še morajo časopisi plačevati od vseh objav, društvenih in nedruštvenih, ki so reklamnega značaja in ki zasledujejo gmoten ali zabaven družaben smoter, predpisani inseratni davek.** Zato je nemogoče, da bi list priobčeval take objave brezplačno.

Uprava »Večernika«.

Banovinski zdravnik za Maribor—levi breg.

Z današnjim dnem je prevzel posle banovinskega zdravnika za združene zdravstvene občine Maribor levi breg g. dr. Tršič Alojzij, novo imenovani banovinski zdravnik. Za občinske reveže in uboge ordinira v Mariboru, Aleksandrova cesta 35.

Smrtna kosa.

Pretekli teden so umrli v Mariboru Josip Blazina, občinski delavec, star 68 let; Andrej Tanzer, mizar, star 33 let; Martin Padovnik, star 21 let; Roza Kotnikova, zasebnica, stara 77 let; Marija Windischeva, posestnica in gostilničarka, stara 72 let; Marjeta Lešnikova, stara 5 let; Silva Brumenova, stara 2 leti; Josipina Nudlova, stara 23 let; Marija Domiceljeva, roj. Lavrenčič, stara 84 let in Ivanka Erveševa, zasebnica, stara 76 let.

Poroke.

Poročila sta se Josip Fras, mizar državnih železnic s Kristino Grozlovo in Rupert Kolar, ključavničar državnih železnic z Marijo Messnerjevo.

Veliko protestno zborovanje,

ki ga sklicuje akcijski odbor za pobijanje draginje, se vrši v nedeljo, 13. decembra dopoldne v vseh prostorih dvorane »Union«. Po referatih bo sprejeta rezolucija, ki bo vposlana vsem merodajnim oblastvom. O zborovanju bomo še točneje poročali.

Razpisane dijaške ustanove.

Kuratorij ustanov trgovca Antona Kolenca razpisuje ustanove za dijake visokih in srednjih šol za šolsko l. 1931-32. Prosilci naj napišejo prošnje na celo polo in naj jih opremljene s prilogami pošljejo na naslov: Kuratorij ustanov trgovca Antona Kolenca, v roke predsednika dr. Ernesta Kalana v Celju. V prošnji naj navedejo tudi naslov, kam je vrniti dokumente, in poslati obvestilo, ter prosilčevo pristojnost.

Spremembe v banovinskem svetu.

Zadnji službeni list banske uprave objavlja spremembe v banovinskem svetu. Za člane banovinskega sveta so postavljeni med drugimi: dr. Franjo Lipold, mestni župan za Maribor mesto; Franc Skuhala, posestnik in župan v Križevcih za ljutomerski srez; Matija Goričar, župan v Mozirju za gornje-grajski srez; dr. Alojzij Bratkovič, župan v Slovenjgradcu za slovenjgraški srez; Rado Jereb, župan in notar v Konjicah za konjiški srez; Franc Šolar, posestnik v Zlatoličju za ptujski srez; Ivan Janžekovič ml., posestnik v Košakih za srez Maribor levi breg, in Vinko Gorjak, ekonom v Slovenski Bistrici za srez Maribor desni breg.

Telefonski promet Maribor, Ljutomer, Ptuj in Ormož - Gosdorf v Avstriji.

Prometno ministrstvo je odobrilo odlok, da se otvori telefonski promet med Mariborom, Ljutomerom, Ptujem in Ormožem ter Gosdorfom v Avstriji.

Koncert mladinskega pevskega zbora Trbovlje.

Ta mladinski pevski zbor, ki bo koncertiral pri nas v Mariboru prihodnjo nedeljo, je bil ustanovljen pred dobrim letom dni od dirigenta Avgusta Šuligoja, učitelja na Vodah, po zgledu dunajskih »Sängerknaben« in mladinskega zbora pohabljenih otrok učitelja Bakule v Pragi, ki oba slovita daleč po svetu. Skladatelj Emil Adamič sodi po dosedanjih uspehih te naše elitne otroške pevske enote, da bo v kratkem svoja vzornika tudi dosegla. Zbor, ki je sestavljen iz samih rudarskih otrok, počenši od tretjega osnovnošolskega razreda do mutacije, približno do 14., 15. leta je izredno discipliniran, glasovno vedno svež in prožen ter je po svojem dirigentu Šuligoju tako smotreno vzgojen, da more danes zmagati v eni sami pevski vaji komplicirano skladbo modernega troglasnega zbora, česar pač o nobeni drugi pevski enoti ne moremo trditi. Njegovo petje je tedaj visoko kvalitetno in se nam obljublja za nedeljo lep umetniški užitek, ki bo še stopnjevan z veseljem, da nam ga nudi deca revnih slovenskih rudarskih revirjev, tako pogostoma obiskanih od revščine in brezposelnosti. Toliko več smo tedaj dolžni obiskati to pomembno kulturno in vzgojno prireditev!

Človekoljubna gesta zagrebških trgovcev.

Zagrebška mestna občina je pokrenila veliko akcijo za brezposelne in sirote. Med prvimi pa so se odzvali zagrebški trgovci, ki so sklenili darovati za sirote tri odstotke izkupička na dan 12. t. m., da na ta način pomagajo mestni občini, ki hoče preskrbeti najpotrebnejšim in najsiromašnejšim meščanom skromne božične praznike. Zagrebška mestna občina je pozvala bansko upravo, vsa socijalna in humana društva ter meščane, da ji pomagajo posebno sedaj na zimo omiliti bedo, v kateri živi preko 5000 tisoč siromašnih rodbin. Preskrbela jih bo s prehrano in prezposelnim pomagala s podporami. Hvalevredno bi bilo, če bi tudi naši mariborski trgovci sledili lepemu zgledu zagrebških trgovcev.

Miklavžev venček

priredi Trgovska in obrtna mladina na praznik 8. t. m. od 16. ure naprej v mali dvorani Narodnega doma. Vabljeni vsi!

Torek 8. Torek 8.
Miklavževa - nagradna plesna revija
Velika 3 nagrade za dame in 3 za gospode kavarna

Policijska kronika.

Pet aretacij, sedem prijav in štiri poročila tekom včerajšnjega dneva in noči. V policijske zapore je moral Nežikin kavalir. Tri zvezde na rami mu niso nič pomagale. S svojim znancem se je sprl in nastal je pretep. Ker pa je tudi Nežika preveč jezikala, je morala tudi ona v molčečnost policijskih zaporov. Danes je Nežika na policiji brid ko obžalovala svojo včerajšnjo korajžo. Aretiran je bil atudi Miha K., ki se ga je preveč nalezel ter kolovratil in razsajal po ulicah. Mladi Francelj R. pa jo je nameraval na tihem popihati iz gostilne, ne da bi plačal zapitek. Prijel ga je stražnik in ga vtaknil čez noč v zapor. Starega potepuha Alojzija B. pa bo policija poslala v njegovo pristojno občino. k Sv. Lenartu v Slov. goricah.

Nezgoda.

Na poledeneli cesti je spodrsnilo včeraj v Hrastovcu 52letnemu učitelju Juriju Remertu. Padel je tako nesrečno, da si je zlomil desno roko nad komolcem. Prepeljali so ga v tukajšnjo splošno bolnico.

Najboljša plesna kapela v Mariboru v Veliki kavarni — dnevno koncert.

Pri kopanju omedlela.

Ko se je včeraj dopoldne kopala v kopališču na koroškem kolodvoru zasebnica Marija Lenovškova, ji je naenkrat postalo tako slabo, da je omedlela. Rešilni avto jo je prepeljal v bolnišnico.

Omladina Narodne Odbrane

ima v torek, dne 8. t. m. ob 16. uri akademijo s prosto zabavo v prostorih g. Renčlja na Pobrežju.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Pondeljek, 7. decembra. Zaprto.
Torek, 8. decembra ob 15. uri »Rdeča kapica«. Otroška predstava. — Ob 20. uri »Cirkuška princesa«. Znižane cene.
Sreda, 9. decembra ob 20. uri »Zemlja smehljaja« ab. D.

Ljudska univerza v Mariboru.

V petek 11. decembra nas obišče spet stari znanec univerz. profesor gosp. dr. Halm, ki je imel pri nas v zadnjih dveh letih zelo uspela predavanja o Rusiji. Predavai bo o temi: »Sedanji socijalni in gospodarski položaj Rusije« in bo odgovoril na vprašanje: Ali je uspel Stalinov petletni gospodarski načrt? Predavanje je v nemškem jeziku. — Predprodaja vstopnic pri ge. Brišnik in g. Höferju od četrtka naprej.

Krstna predstava Gorinškove „Rdeče kapice“

Slovenci imamo malo izvirnih mladinskih iger večjega formata, ki je edini prikladen za vprizarjanje v poklicnih gledališčih. V zadnjih letih nam je napisal nekaj takih del Pavel Golia, sedaj se mu je pa pridružil še Danilo Gorišek s svojo otroško spevoigro »Rdečo kapico«, katero nam je naše gledališče vprizorilo v soboto popoldne.

Za osnovo je Gorišku služila znana pravljica o Rdeči kapici, katero pa je znatno preoblikoval in razširil. Uvedel je precejšnje število novih oseb, tudi živali, in dal vsemu veselo, šegavo noto. Glavna oseba je ostala mala Majda (Rdeča kapica), volku so se pa pridružili še medved, lev in žaba. Igra je s te strani dobro zajeta in izvedena, tako, da nas preseneča po mnogih posrečenih zapletljajih, šalah itd., njena slabša stran pa je dialog, ki je na nekaterih mestih malo preveč razvlečen. Tu bi bilo treba vse nepotrebno črtati, dogajanja skrčiti in tudi režijsko stisniti. Potem bi bil uspeh dela znatno večji.

Režiser Hinko Tomašič je tudi pri »Rdeči kapici« pokazal izredno veselje do pravljičnih del in mnogo fantazije. Zamerim mu pa, da ni zadosti krajšal in da je dovolil nekaterim igralcem za gledalce utrudljivo ponavljanje komičnih prizorov.

Igralci, ki so zelo številni, so po večini vzeli resno svoje kreacije in so uspeli. Ljubka je bila živahna Majda ge. Savinove; karakterno posrečene so bile Jera ge. Zakrajškove, strina Mina ge. Dragutinovičeve in babica gdč. Kraljeve, ki je znova pokazala svojo sposobnost pri oblikovanju stark. Gosp. Harastovič je bil izvrsten oče Bodež, če odštejemo nekatera pretiravanja in ponavljanja, g. Rasberger pristen stric Matijc, a tudi g. Tovornik, Vsezadel, in g. Furijan, gozdar, nista zanemarila svoji manjši vlogi. Gg. Medven, Blaž, Skrbinšek in Pavlič Kovič so bili kot žaba, volk, medved in lev prav zabavna družba. Ga. Gorinškova nas je kot dobra vila presenetila; pokazala je, da ji ta vrsta igre »leži«. Pa tudi ostali, prva vila gdč. Križajeva, druga vila gdč. Černetova in male: Alenka Lelja, Boževa Lubica in Jasna Zorica so dopomogli do celotne skladnosti.

Glasbo je napisal »Rdeči kapici« g. Pavel Rasberger. Vporabil je večinoma narodne motive, ki so pokazali, da so tudi za mladinsko spevoigro prikladni, glasbeno pa je delo z veliko ljubeznijo nastudiral g. Lojze Herzog. Gledališče je bilo razprodano, zabave in smeha ni manjkalo, pa tudi ne priznanja. Avtor je moral ponovno pred zastor in je prejel več vencev in šopkov. Zvečer so se sodelujoči skupaj z avtorjem zbrali k mali intimni proslavi krstne predstave v restavraciji pivovarne Union. -r.

Vinski sejem v Ivanjkovcih

se vrši dne 10. decembra v dvorani kolodvorske restavracije. Na sejmu bodo razstavljena izključno vina iz Ormoško - Ljutomerskega vinskega okoliša. Dobila se bodo znana sortna vina, kakor šipon, rizling, beli burgundec, muškatni silvanec, rulandec itd. ter mešani nasadi, vse v prvovrstni kvaliteti. Cene so za ta izborna vina letos izredno ugodne. Vsak interesent bo lahko imel na enem mestu veliko izbiro, dobil pregled o letošnjem letniku ter svojo potrebo kril. Železniške sveze so skrajno ugodne.

Primorske vesti

Iz goriške pokrajine: 19letni Stanislav Černe iz Grgarja je šel skrivoma čez mejo. Sodišče v Gorici ga je obsodilo radi tega na 3 mesece zapora in 2100 lir globe. — Žganjekuha je, kakor znano, visoko obdavčena. Ljudje ne zmorejo take davščine, opustiti pa tudi nočejo stare gospodarske navade. Da se kuha žganje tuintam skrivoma, kažejo številne sodne razprave. Te dni je bil obsojen v Gorici radi skrivne žganjekuhe 46letni Ludvik Rutar iz Sv. Lucije na 3 mesece zapora in 8400 lir globe ter 4212 lir takse, 34letni Josip Počkar iz Št. Vida pa na 3 mesece zapora in 7020 lir globe ter 3510 lir takse. — Odkar je Primorje pod Italijo, se raznašajo sedaj iz enega, sedaj iz drugega kraja, kakor v starih provincah, vesti o čudežih in prikaznih. Po pokrajini gre od ust do ust novica iz Bače, da se je tam 40letni Ivani Bevčarjevi prikazala Mati božja. Spletle so se okoli tega razne govorice. Italijanski novinarji, ki so posetili Bevčarjevo, pravijo, da je umobolna reva. — 44letni idrijski rudar Vinko Tušar je na poti domov v Spodnjo Kanomljo ponoči padel v Idrijco in utonil. Truplo so našli drugi dan. — V Ajdovščini je bila živinska razstava, ki je pokazala, kako se naši kmetje dobro brigajo za razvoj goveje živine, samo da bi imeli na strani merodajnih oblasti potrebno pomoč. Na razstavi je bilo 150 glav živine. Razdeljenih je bilo več premij in kolajn.

*

Iz tržaške pokrajine: Na Postojnščini je v pretekli zimi poledenelo drevje, kar je povzročilo kmetovalcem ogromno škodo. V pokrajinskem proračunu za 1932 se nahaja za drevesne nasade na Postojnščini postavka 10 tisoč lir. — S peskom naložen voz se je zvrnil na klancu ceste proti Reki na 40letnega kmeta Frana Urbančiča iz Šmihela. Našli so ga čez dolgo časa že mrtvega. — Brezposelni sobni slikar G. Mosettig v Trstu je razžalil mestne organe javne varnosti z namenom, da bi prišel v zapor in bi bil čez zimo preskrbljen s streho in hrano. Tako je izjavil pred sodniki, pričakujoč kazen 5 mesecev. V njegovo veliko razočaranje pa se je glasila obsodba na 2 leti zapora. Ves razburjen je vprašal sodnike, če se niso zmotili. Predsednik mu je prijazno odvrnil, da ne in tako je »pitór Mosettig« preskrbljen za dve zimi. — V tržaškem mestnem proračunu je za balilsko organizacijo postavljena vsota 455.000 lir. Potom šolskega patronata izda tržaška občina za knjige, refekcije in drugo podporo revnim šolskim otrokom vsoto 300.000 lir.

*

Iz istrske pokrajine: Tihotapstvo je ob reški svobodni coni zelo razvito in sodnije imajo s tihotapci mnogo posla. V Kopru je bila obsojena 28letna kmetica Uršula Starc na globo 900 lir in na sodne stroške, ker je prinesla iz svobodne cone 300 kg kave, ne da bi plačala obmejno takso. Kavo so ji seveda zaplenili. — Žganje je kuhal skrivoma Ivan Kazalac iz Novakov. V Kopru je bil radi tega obsojen na 3 mesece in 15 dni zapora, na globo 3500 lir in na poravnavo sodnih stroškov. — Leta 1919 se je seznanil Edvardo Pinto, ki se je priselil v Pulo iz Firenze, z Ireno Terčonovo, učiteljico na obrtni šoli v Vodnjanu. Sledila je poroka. Terčonova je otvorila nato na Reki privatno šolo, v katero je prihajala tudi lepa Madžarka Elena Solte. Pinto se je zaljubil vanjo in pobegnila sta v Verono. Nato je izvedela Terčonova, ki je med tem povila sinčka, da je Pinto že poročen. Na ovadbo radi bigamije se je vršila šele sedaj pred sodnijo v Puli razprava proti Pintu. Tribunal ga je obsodil na 2 leti in 6 mesecev zapora, ki pa mu je odpuščen po amnestiji. Marsikatera Primorka je bila od sladkoustnih regnikolov že kruto varana!

*

Iz reške pokrajine: Kralj je odlikoval reškega škofa Izidorja Saina s komturnim križem reda Sv. Mavricija in Lazarja. Izročitev je bila zelo slovesna ob navzočnosti mnogih duhovnikov in zastopnikov vseh oblasti. Mestni načelnik Gigante je proslavljal odlikovanca kot pobožnega in patriotičnega prelata, ki verno sledi smernicam fašističnega režima v pokrajini. Na koncu ceremonije je vzkliknil neki duhovnik: »Kot kristjan, kot Italijan, kot fašist kličem: za monsinjorja Saina Eja! Eja!« — Dne 9. nov. 1925. je povozil z avtom na Reki Robert Leary, takratni ameriški vicekonzul v Rimu, domačina Josipa Širolo, kateremu so morali v bolnici odrezati levo roko. Razprava proti Learyju, ki se nahaja v Ameriki, se je vršila na Reki šele te dni. Obsojen je bil na 5000 lir globe, 5000 lir odškodnine in 2000 lir stroškov. Kazen pa mu je odpuščena na temelju kr. amnestijskega dekreta.

Grozote vojne.

Strahotna slika smrti in razdejanje se je nudila ameriškemu novinarju, ko se je po bitki pri Cicikarju vozil z avtom ob kitajski fronti. Nedaleč od reke je naletel na prve padle Kitajce, ki so bili dasi šele nekaj ur mrtvi, že trdo zmrznjeni. Strašno so izgledali zlasti vojaki, ki so padli pri naskoku Japoncev. Razkosana in razparana trupla so ležala na kupe po jarkih kraj ceste. Tolpe divjih psov se klatijo okoli in trgajo mrtve konje, ki jih polno leži na bojišču. A novinar je videl hoditi po bojišču tudi kmete iz bližnjih vasi, ki so pobrali padlim vojakom vse in jih slekli do golega; od mrtvih konj pa so si rezali velike kose mesa. Novinar je govoril z edinim belcem, ki je bil očividec krvave bitke. Bil je to neki ameriški misijonar, ki je iz svoje hotelske sobe videl ves divji beg Kitajcev proti Cicikarju. Dve milji južno Cicikarja je novinar prišel do hiše, obdane s kamenitim zidom. Na dvorišču je našel 50 japonskih vojakov, ki so popolnoma otrpli od mraza stražili pri svojih ranjencih. Zunaj zidu pod milim nebom, na strašnem mrazu, pa so ležali sami sebi prepuščeni kitajski ranjenci, ker zanje notri ni bilo prostora...

»R 100« — staro železo.

Slavnega zračnega orjaka »R 100« je doletela po odsluženju bridka usoda. V Cardingtonu so ga razbili in prodali kot staro železo. Stroški za gradnjo so znašali 137 milijonov dinarjev.

Bog Janus in Ahasver v Slov. goricah

Ahasver je navaden človek; zaslovel je samo radi tega, ker iz gole radovednosti rad stika po svetu, po velikem in malem, je povsod zraven, povsod doma in tujec obenem. Janus pa je bil nekoč bog; tedaj namreč, ko so ljudje vanj še verovali, mu žrtvovali, ga prosili milosti in se bali njegove strogosti. Odkar je to minulo, njegovega božanstva ni več nikjer; samo tista dva obraza, tisti dve glavi, s katerimi so ga upodabljali stari poganski Rimljani, sta mu še ostali; z enim gleda naprej ter na levo in desno, z drugim pa ob istem času nazaj in zopet na levo in desno, tako da v resnici vse vidi, vse sliši in zato tudi vse ve. Naravno, da sta se Janus in Ahasver znašla v prijateljstvu, ko sta si vendar po svojih značajih tako sorodna.

To jesen sta napravila skupen izlet v Slov. gorice; ne zato, ker bi teh naših pokrajin prej nikoli še ne bila videla. Vest o izbornem novem vinu ju je privabila, enega iz tužnega Korotana, drugega iz solnčnih goriških Brd. Tista mešanica, ki so jo njima ponujali po nekod ob zaprašeni cesti od Maribora skozi Krčevino tja do Pesnice, njima ni obljubljala dosti. Janus, bog, se ni mogel dosti načuditi, kako se je mogla ta žlahtna vinska trta, ki so jo vendar njegovi nekdanji nepozabljivi oboževatelji presadili v te kraje, tekom dveh tisočletij tako izpriditi, da daje tako slabo pijačo. Ahasver ga takoj pouči, da je prazna in bosa trditev o italski provenijenci naše trte, pa tudi o tem, da se celo v bolj južnih krajih pije še slabše vino. Sv. Marjeta, Sv. Lenart, Sv. Benedikt, Sv. Trojica in sv. Jakob — cerkve, cerkvice in kapelice; trg, vasi, sela in selišča; vinogradi, gorice z bleščečimi se gosposkimi poslopji in zidanicami, veselo, razigrano ljudstvo, ne brez humorja in veselja do življenja tudi v času svetovne krize, vse to ju zvabi, da deloma peš, deloma z ropotajočim avtomobilom, deloma po dne, deloma po noči, sedaj v prijetni toploti jesenskega solnca, potem zopet v tajnostno-temni megli in potlešnici obiščeta baš one svetnike in svetnice, njihove cerkve in vasi.

Blizu slovenjegoriške metropole se razprostira greben vrhov, obsipanih s samimi vinskimi hrami — zidanicami. Sosedje se naslajajo pri letos res sladkem vinskem moštu, med njimi »gospod« že precej dobre volje. Če nikdo noče, pa začne politizirati seve on. Udari po mizi in daje garancijo: Imam eno občino, iz katere niti en občan ne gre volit. Ostali molče. Kaj naj poreko.

Oh dobri so bili »gospod«. Radi v družbi, srečen med veseljaki! A v soboto 7. nov. pa jih je zmešala coprnca — protivolilka! Naenkrat so se znašli na lojtri ob zidu in z žreblji križali in nabijali Koroščev letak. Hop — kaj pa to »gospod«? Prepozno, imeli in ujeli so ga, onega »gospoda«, ki je na jeziku sovražil vsako politiko, z roko pa igral vlogo plakaterja!

Tam niže pod Muro, bilo je vse v redu. Zmotili so se in v obilici svojega dela — namesto kupa spovednih listkov pograbili za protivolilne letake, da jih učenci neso domov — brez odpustkov.

V manjšem kraju sta letos celo dva pevska zbora, stari in mladi, to se pravi novi, ker glasovi so novi, ne pa mladi. Stari diši preveč po sokolsko, novi pa žegnan cerkveni zbor. V spomin vernih duš sta oba na pokopališču. Prvi pojejo cerkveni pevci. Nato se oglasi stari zbor, da zapoje padlim vojakom na čast. Pa kaj se zgodi! Gospod s svojimi pevci zdirjajo domu! Ali gori? Ne! Trenutek nato začno zvoniti z vsemi zvonovi — na ukaz. Zvonovi naj bi bili zaglušili pesem, ki so jo peli rajnim na čast; a ljudstvo je čakalo in poslušalo, dokler niso odzvonili zvonovi.

Tam na meji med Gorčani in Dolanci, kjer so nekdaj butali valovi ob sedaj strmo skalo, resni, črno oblečeni možje. Eden med njimi žalosten. Pod njegovo široko črno haljo, ki ne sme imeti žepa ne za denar ne za svete podobe, so našli prepovedane letake. Kaznovali so ga z denarno globo ali pa z devetdnevnim bivanjem v drugem »kloštru«. Pa si mož pomaga z obljubo, da izvrši svojo državljansko dolžnost. A tisto nedeljo sta bog Janus in oče Ahasver morala gledati, da so vsi njegovi bratje in tudi on sam zgrešili volišče.

Bil je pogreb in gospod so hodili od pogrebca do pogrebca, pa so jim govorili takole: Jutri v soboto na Koroščev shod, če le mogoče; ono nedeljo pa Bog varuj ne voliti, ker volite pogansko vlado.

To je bilo bogu Janusu in človeku Ahasveru dovolj; končala sta svoje potovanje po naših goricah ob letošnji trgatvi. Novo kapljico sta komaj pokusila; a sta za to mnogo videla, slišala in se naučila vsak po svoje. Burja aktivne politične borbe in nihilističnega otroškonevarnega kujanja je tedaj pihala skozi vinograde, mimo visokih jagnjedov in svetnikov in svetnic pri sv. Marjeti, pri sv. Lenartu, Benediktu, pri sv. Jakobu in pri sv. Trojici.

V Črnem lesu blizu Lormanjske slatine sta se razšla: bog Janus iz Italije in človek Ahasver iz Koroške, Janus, da pove bogovom ob Tiberi; Ahasver, da poroča našim bratom v tužnem Korotanu.

Ahas — verus.

Fijakerji bodo prišli zopet do veljave.

Kočijaži, katerih slava je že skoro popolnoma zatemnela, bodo zopet prišli do veljave, se popeli na svoje »kozle« in fijakerska pesem se bo zopet uveljavila. Toda ne pri nas, temveč na Madžarskem. Zaradi ogromnih davkov na avtomobile in bencin je že skoro polovica budimpeštanskih avtoizvoščkov odpovedala svoje številke, spravila avtomobile v garaže in zapregla konje v stare kočije, ki zopet drdrajo po budimpeštanskih ulicah. Avtomobil je danes najdražje prevozno sredstvo na Madžarskem. V nobeni državi niso davščine na motorna vozila in bencin tako visoke, kot tam.

Profesorska.

Častitam, gospod profesor. Slišal sem, da Vas je gospa soproga obdarila z dvojčki. Ali sta dečka ali deklici?

Profesor: Kolikor se spominjam, je eden deček, drugi deklica — lahko je pa tudi narobe.

Gandhi in Chaplin

Gandhi in Chaplin, dve zvezdi v svetu slave, sta se srečali na svojem potu...

O tem znamenitem obisku Chaplina pri Gandhiju je bil izdan za javnost tale kratki oficijelni komuniké: Razgovor je trajal pol ure, in oba sta se imenitno razumela. Chaplin je izjavil, da ga je Gandhi očaral, dočim se je Gandhi opravičil, ker ne pozna filma.

A kaj neki sta se mogla pogovoriti Gandhi in Chaplin? Ne dva človeka, ampak dva simbola sta si sedela nasproti, redkobesedna, strmeča, tuja: Modrec in norec. Stanovitni in nestalni svetski begunec. Enostavni in komplicirani. In nobeno drugo uho ni slišalo, kaj sta govorila.

Chaplin se je plaho dotaknil belega oblačila »mahatme«, kakor da bi se hotel prepričati, če je pod tem še kaj mesa in krvi. »Mister Gandhi,« je šepetal, »da nekaj takega kakor Vi živi tu sredi Londona, brezoblastnik proti oblasti, to je čudež. Pravzaprav bi morali biti Vi že zdavnaj legenda...«

Gandhi se je smehljal in vseh tistih par zob v širokih ustih se je smehljalo. »Mr. Chaplin, tudi jaz mislim, da Vi niste resnični. Zdi se mi, kakor da bi obe polovici, iz katerih obstojate, vsaka zase šetali po svetu in kakor bi nikoli ne mogli priti skupaj.«

»Mr, Gandhi,« je dejal Chaplin, »Vi jemljete vse preveč resno. Zato je pri Vas dejanje in duh, življenje in nauk e n o. To je težko, zelo težko. To občudujem. Ampak poglejte vendar ta svet, saj ga ni mogoče odrešiti! Vi prihajate s kolovratom, belo rjuho in odrešilnim naukom, ki preko Vašega ljudstva ven velja vsemu svetu, tako ste prišli v London — in kaj se dogaja? Funt pada, borza je zaprta, ljudje so razburjeni. A to se ne dogaja zato, ker ste prišli Vi, svet mož, ampak ker se vse lovi za zlatom. Ves svet govori o funtu, a ne o mahatmi. Ali razumete to simboliko dogodkov? Denar, denar, denar — in ne duh.« Chaplin se je rezko zasmejal, njegov obraz se je spačil. »Kaj hočete začeti s tem svetom? Jaz ga ne morem vzeti resno. Jaz se morem samo še smejati, strašno smejati, nemo smejati, pretresljivo smejati, Mr. Gandhi. Treba ga je pustiti teči ta svet kakor teče in teči z njim.«

Gandhi je držal golo glavo nekoliko postrani kakor star, star ptič, ki je že kakor kip. »Mr. Charlie, če bomo t a k o mislili, ne bo svet nikoli odrešen. In vendar gori v Vas kakor v prsih vsakega od Boga dotaknjenega človeka želja, da bi se bol in blodnja sveta zmanjšala, a to zamore samo človek, ki je nerazdvojen, ki zatira vso nečimernost in živi kakor najrevnejši svojega ljudstva, — ga res živi in ga ne samo igra.«

»Mr. Gandhi...«

»Mr. Chaplin...«

»Mogel bi Vas cele ure spoštljivo gledati, Mr. Gandhi, in potem bi bil zmožen, Vas v svojem ateljeju kopirati, narediti iz Vas vlogo hoditi kakor Vi, izgledati kakor Vi in biti trag komičen kakor Vi v svetu, v katerem se nič ne izpremeni razen tečaja denarja. Je še celo vprašanje, kdo naju je norec in kdo modrijan.«

»Ubogi Charlie, Vi ste umetnik torej izgubljen, nemoralen človek. Vi ste obsedenec. Vi ste od dobrega odpadli. Vi ste zavržen angel Gospodov.«

Charlie se je skušal vzravnati, a čepeči Gandhi je bil vendar neizmerno večji kakor on, ki je zdaj ponosno stal pred njim: »Meni so se smejali milijoni Indov, parije vsega sveta! Ali to ni nič? Pri meni so našli pozabo svojega gorja! Ali to ni nič?«

»Mr. Chaplin,« je dejal Gandhi in se smehljal z vsemi manjkajočimi zobmi. »Hvala Vam, da ste prišli od tako daleč mene obiskat. Žalibog razumem prav malo o filmu.«

Tako sta se morda pogovarjala Gandhi in Chaplin in se morda nista pogovarjala. Saj ju ni slišalo nobeno uho. Molčé sta si sedela nasproti, kakor bi sploh ne bila. Srečanje je bilo, kakor da se je izvršilo v sanjah. Med njima je bilo molčanje zvezd v vesoljstvu. Gandhi je imel svoj nemi dan in Charlie je igral svojo nemo vlogo.

Nista si imela ničesar povedati.

Sploh pa ni imel Gandhi niti pojma, kdo je Chaplin.

Gospodastvo

Vinski zakon in kletarski tolmač

V doglednem času izide razmeroma precej obsežna knjiga pod tem naslovom. Vsebovala ne bo samo zakona o vinu s pravilnikom in obrazci, marveč tudi stvarno kazalo, avtentični komentar, leksikalna tolmačenja za razumevanje zakona in pravilnika, razprave o najvažnejših vinskih boleznih in napakah, dovoljenih kletarskih manipula-ijah, vse v zvezi, odnosno v skladu z zakonom o vinu. To bo važna pomožna knjiga za vinarje, vinarske in kletarske zadruge, kletarje, gostilničarje, trgovce z vinom in spirituozami ter za vinske konzumente in kletarske kontrolne organe. Snov za tisk je zbral in priredil Andrej Ž m a v c, direktor vinarske in sadjarske šole v p., vršilec dolžnosti kletarskega nadzornika Dravske banovine v Mariboru. Ker bo velikost naklade tega izdanja omejena na najnujneše število izvodov, se interesentom priporoča, da že zdaj prijavijo omenjenemu piscu in izdajatelju, koliko komadov knjige naj za nje rezervira.

Marconi iznašel nov aparat.

Marconi, oče radia, je iznašel zopet nov aparat. Zadnji poizkus z ultrakratkimi valovi dolžine 50 centimetrov se mu je sijajno obnesel. Zadnje čase se je Marconi mnogo bavil s tem, da bi sestavil aparate za oddajne in prejemne postaje, katerih prenosa bi ne ovirale in motile niti zračne niti tehnične motnje. Ultrakratki valovi prodirajo skozi vse zapreke, le gorovju niso še kos. Marconi je mnenja, da bo lahko uporabil svoj novi izum za prenos slik. Praktična vrednost ultra-kratkih valov pa bo neprecenljiva. Z njimi bo prihranjeno polaganje kablov med kontinenti in poedinimi otoki. Pa tudi ladje na odprtem morju in letala v višinah se bodo lahko med seboj pomenila.

Jo pozna.

Prijatelj, tvoja žena Te vara. — On (mirno): Tako? — Da, lahko Ti povem imena vseh njenih ljubčkov. — Koliko? — Sedem! — On (smehljaje): Beži no, saj jih jaz sam vem za osem.

Currer Bell:

Lowoodska sirota

1. knjiga. 3

I. POGLAVJE.

»Če ne boste mirovali, Vas privežemo,« se mi je zagrozila Lizika. »Gospodična Abbot, posodite mi podvezice! Moje bi takoj raztrgala.«

Gospodična Abbot se je uslužno okrenila, da bi snela s krepkega litka zahtevano vez. Ta kretnja in pa sramota, ki mi je grozila, sta me malo ohladili.

»Ne snemajte jih,« sem vzkliknila, »ne bom se več genila.«

V jamstvo za svojo obljubo sem se oprijela stola z obema rokama.

»Le glejte, da se ne premaknete z mesta,« mi je zapretila Lizika. Ko se je bila preverila, da slušam, me je izpustila. Potem sta mi gledali prekrižanih rok mračno in nezaupno v lice, kakor bi dvomili, da mi je pamet zdrava.

»Nikoli še ni kaj takega storila,« je na vse zadnje trdila Lizika in se okrenila k hišni.

»To se je v njej le tako tajilo,« je odgovorila Abigail*). »Že večkrat sem povedala gospe, kaj mislim o tem otročaju, in gospa je bila vselej mojih misli. Zavratna stvarca je in nikdar nisem videla dekleta njene dobe, ki bi se znalo tako pretvarjati.«

Lizika ni odgovorila; potem pa me je posvarila:

»Morali bi pojmiti, gospodična, koliko dolgujete gospe. Saj Vas ona vzdržuje; ko bi Vas spodila, bi morali v sirotišče.«

Na te besede nisem vedela odgovora; niso mi bile nove; med prve svoje spomine sem bila zapisala take očitke. Taka oponašanja moje odvisnosti so bila za moja ušesa prazna, enolična pesem, ki me je sicer hudo zabolela in potrla, a sem jo le na pol pojmila. Gospodična Abbot je dostavila:

»Le nikar si ne utvarjajte, da ste toliko vredni kot Reedovi gospodični ali gospod Reed, ker gospa milostno dovoljuje, da z Vami občujejo in ž njimi živite. Domači otroci bodo nekoč imeli mnogo denarja. Vi pa ne boste gleštali beliča. Sama ponižnost bi Vas morala biti in truditi bi se morali, da bi Vas domači vzljubili!«

»Kar Vam svetujeve, je le v Vašo korist,« je pristavila Lizika, a že ne več tako osorno. »Potrudite se, da jim boste v prid in ugodje, pa boste imeli nemara vedno tu svoj dom; toda, če boste poredni, nagajivi in surovi, Vas bo gospa poslala iz hiše, o tem sem prepričana.«

»Razen tega jo bo Bog kaznoval,« je rekla gospodična Abbot; »usmrtiti jo utegne sredi njene vrtoglavosti, in kam bi potem prišla? Pojdite, Lizika, pustiva jo! Za ves svet bi ne hotela imeti njenega srca. Miss Eyre! Molite, ko boste spet pri sebi; ker če se ne boste kesali, se utegne zgoditi, da pride kaka hudoba po dimniku in Vas odnese.«

Odšli sta in zaprli ter zaklenili vrata za seboj.

V rdeči sobi po navadi nihče ni nočil. Smela bi pač reči, da je bila večno prazna, razen, če se je privalilo v Gateshead-Hall*) toliko znancev in sorodnikov, da niso vedeli kam ž njimi in je morala Mrs. Reed upoštevati vse spalnice, kar jih je hiša premogla. A bila je skoro največja in brez dvoma najlepša soba vsega gradiča. Kakor kak katafalk se je dvigala sredi nje postelja, ki je stala na močnih mahagonastih stebrih, raz katerih so visele na gorenjem koncu zavese iz temnordečega damasta. Dve večno z oknicami zaprti veliki okni sta bili jedva vidni za nabori damastnih zaves. Preproga je bila rdeča, miza pri vznožju postelje je bila pregrnjena z rdečim prtom. Zidovi so bili nežno srnaste barve s slabim rožnatim odtenkom. Omara, toaletna miza in stoli so bili iz temno pološčenega starega mahagonija. Iz tega okolja temačnih tenj se je svetila visoka kopica žimnic in blazin, pokrita s snežnobelo marseljsko odejo. Nič manj ni bodel v oči ogromen oblazinjen naslonjač s pručico, ki je stal blizu zglavja postelje; v svoji beloti je sličil bledemu prestolu.

Soba je bila mrzla, ker so je redko kdaj kurili v njej. Vsa mirna in tiha je bila, ker je bila oddaljena od otroške sobe in od kuhinje. Važnejša se nam je zdela od drugih sob, ker smo vedeli, da le poredkoma kdo stopi vanjo. Ob sobotah je brisala hišnica prah z zrcal in s pohištva, ki se ga je čez teden dosti nabralo. — Le gospa Reed je hodila v daljših presledkih tja, da prebrska vsebino tajnega predala v omari, kjer je skrivala razne koženice, škatlo z nakitom in dobro sliko rajnega soproga. — In baš zadnje tri besede so vsebovale vso tajno rdeče sobe; to je bil čar, ki je bil kriv, da se nam je zdela vzlic svojemu veličju tako pusta in strašna.

Devet let je bilo tega, kar je bil Mr. Reed umrl; prav v tej sobi je izdihnil; tu je ležal na odru; od tu so odnesli pogrebci njegovo rakev; od tistih dob je nekaka mračna posveta čuvala sobo, da ji niso prečesto prihajali motiti miru.

Sedalo, na katerem sta me bili pustili Lizika in godrnjava in grenka gospodična Abbot, je bila nizka otomana, kraj mramornatega kamina*). Pred menoj je molela postelja visoko v zrak, na desno je stala visoka temna omara, ki so se ji deščice izpreminjasto svetile z motnim sijajem, na levo sta se nekoliko bleščali zagrnjeni okni, a veliko zrcalo med njima je obnavljalo nemo veličje postelje in vse sobe.

Nisem vedela točno, ali sta Lizika in nje družica zaklenili vrata. Ko sem se bila toliko osrčila, da sem se spet začela gibati, sem vstala in šla gledat, ali sem res zaprta. Ojoj, da: ni je bilo ječe, ki bi bila bolj zavarovana. Ko sem se vrnila na svoje mesto, sem morala mimo zrcala. Vzburkane oči so mi nehote iztikale po globini, ki je iz zrcala zevala vame. V dozdevni jami je bilo še vse hladnejše in temnejše kot v resnici. In tista čudna osebica v ogledalu? Zrla je vame. Belo lice in bele roke so se ji v temi motno bleščale; njene od straha vlažne oči so se edino gibale, kjer je vse drugo mirovalo. Zdela se mi je odraz kakega strašila, podoba tistih pošasti, o katerih je ob večernih urah Lizika bajala, da, na pol vile, na pol škrati, ponoči prihajajo iz samotnih, s praprotjo poraslih dolin in plašijo pozne popotnike. — Sedla sem spet na otomano.

Prazna vera me je davila v tem trenutku, toda popolnoma se me še ni utegnila polastiti. Kri mi je še vedno divjala po žilah, ogorčenje upornega sužnja me je še vedno razčiljevalo s svojo bridko silo; morala sem se boriti proti navalu spominov, preden se me je mogla lotiti bedna sedanjost.

*) Izg.: Er., Miss pomeni »gospodična«.
*) Abigail, pravijo Angleži hišni, ki rada spletkari.
*) Izg.: Gejtshedhol.
*) Angleži nimajo peči po sobah, marveč kamine, odprta ognjišča, ne redko zelo umetno zgrajena. Pred ognjiščem leži velik gunj (koc).

Lepo opremljeno sobo
dam zastoni dotični osebi, katera mi posodi 5000 Din, za kratek čas. Vpraša se v upravi lista. 5639

Zaklenjeno 2 sobno
solnčno stanovanje, terasa in pritikline oddam s 1. januarjem v Betnavski c. 27 (nova stavba). 5638

Stanovanje
visokopritlična soba, velik kabinet in kuhinja oddam do 4članski družini samo odraslim osebam. Mesečna najemnina Din 500.—. Naslov v upravi lista. 5640

Dnevno do 500 Din zaslužka
lahko dosežejo moške in ženske osebe z prodajo raznovrstnega blaga trgovcem in privatnikom v vseh mestih države po brezkonkurenčnih cenah. Ponudbe na »Olymp«, Maribor, Aleksandrova cesta 19. 5587

Prodam par zajcev
belgijcev, zajčnjak in en luster. Pobrežje, Nasipna ul. 23. 5630

Dvosobno stanovanje
s kuhinjo in pritiklinami takoj oddam. Vprašati Obmejna cesta 14, pri igrišču Rapid. 5628

Za božično darilo
svetilke, lestence, likalnike, razne grelce in žarnice, elektromotorje po konkurenčni ceni pri Ilič & Tichy. Vsa montažna dela se sprejemajo. Slovenska ul. 16. Telefon 2756. 5631

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom oddam gospodu ali gospodični. Gosposka ul. 46, pritličje, vrata 1. 5627

Ne samo lep servis,
nego tudi lepo pohištvo bo v vaš ponos, zato želim tudi vam postreči s svojim strokovnim mizarskim delom. **Stavbeno in pohištveno mizarstvo, Frankopanova ul. 15.** Sprejmem tudi neustrašljivega sodelavca. 5634

Stanovanje,
2 sobi, kuhinja, jed. shramba, drvarnica itd., tik železn. postaje Orehova vas oddam takoj v najem. Oglasiti se pri Francu Megliču v Orehovi vasi. 5613

2 sobe in kuhinjo
se odda. Poizve se v upravi lista. 5596

Veliko sobo
s štedilnikom takoj oddam. Železnikova ulica 8, prej Stanko Vrazova ulica, Pobrežje. 5574

Ne izplača se
izdelovati keksov doma, ker domače kekse, dnevno sveže, v najboljši kvaliteti, kakor tudi suhor in prepečenec, po izredno nizki ceni, dobite v pekarni **Čebokli** na Glavnem trgu, poskusite ali zahtevajte vzorce brezplačno. 5472

Opremljeno sobo
oddam takoj boljši gospodični. Naslov v upravi »Večernika«. 5629

Inserirajte v „Večerniku"

Štampilje T. SOKLIČ Maribor Aleksandrova 43

zastopniki se sprejmejo

Restavracija PLZENSKI DVOR A. Senica
danes 7. in 8. prvovrstne jetrne klobase Specijaliteta
Vina Kovaški vrh (Schmitzberger)

Oglejte si veliko zalogo modnih listov
francoskih nemskih
za zimo v knjigarni
TISKOVNE ZADRUGE Maribor, Aleksandrova 13

Zahvala.

Po smrti našega očeta oz. tasta gosp. Jožeta Muhič, smo sprejeli od »LJUDSKE SAMOPOMOČI« v Mariboru takoj izplačano pripadajočo podporo, za katero izrekamo tem potom najlepšo zahvalo.

Razvanje pri Mariboru, dne 5. dec. 1931.

Obitelji Muhič in Černčič.

Izdaja Konzorcij »Jutra« v Ljubljani; predstavnik izdajatelja in urednik: JOSIP FR. KNAFLIČ v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru.